

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. дн Димитър Веселинов Димитров

за дисертационния труд на Ренета Викторова Вълкова на тема *„Проучване на ефективността на мултимедийно езиково интегрирано обучение в осми клас с интензивно изучаване на втори език“* за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 1. *Педагогически науки*, професионално направление 1.3. *Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по английски език)*, разработен под научното ръководство на проф. дпн Тодор Крумов Шопов

Докторантът към Катедрата по методика на чуждоезиковото обучение (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) Ренета Викторова Вълкова е родена на 11 декември 1970 г. в гр. Мездра. През 1994 г. завършва Шуменския университет „Константин Преславски“ като магистър по английска филология. Завършва паралелно курса за бакалавър по журналистика към същия университет. Работи като преводач-кореспондент към „Ина Трейдинг“ ООД, гр. София (1995–1997) и като старши експерт с английски език към Дирекция „Международно-контролирана търговия“ на Министерство на икономиката (1998–2003).

Своята професионална кариера като учител по английски език започва през 2003 г. в 137. Средно училище „Ангел Кънчев“ (гр. София), където продължава да работи и в момента. Възложени са ѝ часове по английски език в трите степени на учебния център. От представената документация се вижда, че докторантът Ренета Вълкова постоянно се стреми да се самоусъвършенства. Тя

завършва курсове за повишаване на професионалната квалификация като учител по английски език, като сред тях могат да се посочат квалификационен курс „Интерактивни методи на обучение“ към Министерство на образованието и науката (Национален педагогически център, София, 2005 г.), курс към Изпитния център ESOL на Университета Кеймбридж (2010 г.), образователен курс по секторна програма „Коменски“ към ЦРЧР (Великобритания 2013) и др.

Депозирани са дипломи за различни модули от международния изпит за тестване на познанията за преподаване на английски език, за специализация по английски език с дистанционно обучение в MOODLE, както и свидетелство за втора професионално-квалификационни степени като учител по английски език към Департамента за усъвършенстване и информация на учители към Софийския университет „Св. Климент Охридски“ (2015 г.). Въз основа на тези квалификации и на работата ѝ като преподавател Ренета Вълкова е повишена на поста „старши учител по английски език“ в 137. СУ „Ангел Кънчев“. Тя участва също така в редица образователни национални и международни проекти.

Като докторант към Катедрата по методика на чуждоезиковото обучение Ренета Вълкова стриктно спазва своите задължения и провежда в срок предвидените в индивидуалния ѝ докторантски план задачи. Депозирала е необходимите отчети, които са приети съгласно действащата в Софийския университет процедура.

Депозираният за рецензиране дисертационен труд „Проучване на ефективността на мултимедийно езиково интегрирано обучение в осми клас с интензивно изучаване на втори език“ е изследване в общ обем от 237 страници, от които 195 страници основен текст, 11 страници библиография и 30 страници приложения.

Изследването на докторанта Ренета Вълкова се състои от увод, четири глави, изводи, заключение, приноси, използвана литература и приложения. Структурата на дисертационния труд отразява логиката на осъщественото изследване: анализ на теоретичните концепции, свързани с темата, конструиране на авторски модел за специализирано обучение по английски като втори език, провеждане, анализ и интерпретация на резултатите от проведения обучителен експеримент.

В текстовата част се включват 30 таблици и 23 фигури. Библиографията обхваща 111 заглавия, от които 36 на български език, 44 на английски език и 31 интернет източника. Списъкът от публикации по същността на дисертацията включва 10 заглавия. Като реферативен материал докторантът използва съвременни публикации от български и чуждестранни автори, които коректно са отразени в основния текст и в библиографията към дисертационния труд.

Дисертационното изследване е проведено под умелото научно ръководство на проф. д-н Тодор Крумов Шопов в рамките на Катедрата по методика на чуждоезиковото обучение към Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и на 137. СУ „Ангел Кънчев“ (София).

Авторът на изследването си поставя сложната и трудна задача да събере факти и да ги обобщи в лингводидактически анализ, посредством който извежда редица от обстоятелства и зависимости, свързани със системното проучване на ефективността на мултимедийно езиково интегрирано обучение в осми клас с интензивно изучаване на втори език.

Необходимо е да се подчертае, че избраната тема е дисертабилна, оригинална и актуална. Докторантът е постигнал пълнота в представянето на теоретичните основи на изследването и на мотивирането на планирания лингводидактически експеримент, с който доказва своята хипотеза.

Актуалността на изследването е пряко свързана с откритите аспекти в съвременното чуждоезиково обучение и се демонстрира чрез нова дефиниция за учебен метод, който настоящият изследователски труд представя като интегрирано обучение по втори език с информационни и комуникационни технологии.

Анализирани са резултатите от пилотирането на мултимедийно интегрирано обучение по английски език и география за ученици от гимназиалния етап на обучение, съчетаващ внедряването на модерни техники на работа в извънкласните дейности на обучаваните, заимствани от съдържателно-езиково интегрираното обучение и компютърно подпомаганото езиково обучение.

В увода на дисертационния труд се представят основните елементи на теоретичните рамки на изследването с необходимите за целта атрибути: актуалност, цел, задачи, обект, хипотеза, методи на изследване и инструментариум за диагностика, логическа диаграма на изследователския проект.

В първа глава е направен обзор на научната литература по разглеждания проблем. Според мен, поместеният тук материал би трябвало да бъде част от увода към дисертационни труд.

Във втората глава е представено подробно описание на учебния метод мултимедийно езиково интегрирано обучение, като за целта са разгледани неговите лингводидактически принципи, направени са необходимите методически характеристики, представени са използваните средства за обучение, определени са знания, разновидности на речево поведение, компетентности, стратегия за учене и отношения, както и учебните процедури, които според докторанта трябва да са част от „учебния метод мултимедийно езиково интегрирано обучение“.

Трета глава е посветена на провеждане на експеримента и интерпретация на резултатите. Представена е организацията и методиката на емпиричното педагогическо изследване, коментиран е изборът на целева и контролна група, определени са етапите на емпиричното изследване. Включен е анализ на резултатите от констатиращия и контролния (заключителен) експеримент.

Четвъртата глава на дисертационния труд съдържа направените от докторанта изводи и заключение.

Приносите са определени като такива с теоретико-методологически характер и с теоретико-приложен характер. Според мен приносните елементи в рецензираното изследване са основно с теоретико-приложен характер.

Предложена е нова система за обучение по английски като втори език, определена като „мултимедийно езиково интегрирано обучение за усвояване на учебно съдържание по английски като втори език и география“.

Обоснована е необходимостта от конструиране на интегриран лингводидактически модел за формиране на специализирана комуникативна езикова компетентност.

Предложена е нестандартизирана тестова система от критерии като теоретична постановка за сертифициране на езиковата компетентност по английски като втори език.

Съставена е система от упражнения за формиране на знания, разновидности на речево поведение и компетентности по английски като втори език и география.

Създаден е софтуерен пакет от упражнения и учебни задачи „Карстът в Земенския пролом“ за работа в извънкласни дейности, като успешно е извършена експериментална проверка на ефективността на педагогическата технология.

Приносните акценти на дисертационния труд на Ренета Вълкова са изложени обективно в автореферата, който резюмира коректно предложеното за рецензиране изследване.

Дисертационният труд съдържа научно-приложни резултати, които представляват оригинален лингводидактически принос в съвременната методика на чуждоезиковото обучение и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на Софийския университет.

Рецензираният дисертационен труд „Проучване на ефективността на мултимедийно езиково интегрирано обучение в осми клас с интензивно изучаване на втори език“ показва, че докторантът Ренета Вълкова притежава необходимите теоретични знания и професионални умения по научна специалност 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по английски език).

Въз основа на направения критичен анализ, давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено в дисертационен труд „Проучване на ефективността на мултимедийно езиково интегрирано обучение в осми клас с интензивно изучаване на втори език“, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди на колегата Ренета Викторова Вълкова образователната и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по английски език).

20.12.2019 г.

Рецензент:

проф. дн Димитър Веселинов